

בולעטין # 75 - כסלו תשכ"ט לפ"ק

וועד העולמי למען הצלת ישראל מעצת מרגלים, ולתקן חטא המרגלים ארגון מוקדש לעקור את עצת המרגלים המדברים לשון הרע על ארצינו הקדושה, (שעל ידיהם נחרב ב' מקדשות וגלינו מארצינו, ובא עלינו כל הצרות רח"ל), ולעורר על קדושת ומצות ישוב ארץ ישראל כמבואר במדרש תלפיות (ענף ארץ ישראל), יחד הקדוש ברוך הוא את ארץ ישראל כמו בעל המיחד קרקע לאשתו למזונותיה, והשכינה אין שורה בחוץ לארץ. ובספר חרדים (דף נ"ז), מצות עשה מן התורה לדור בארץ ישראל, שנאמר וירשתה וישבת בה, וכאמרם ז"ל שמצוה זו שקולה כנגד כל מצות שבתורה, ויתקיים בנו הפסוק דברים (יב, ה') "כִּי אִם אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל שְׂבֻטֵיכֶם לְשׂוֹם אֶת שְׁמוֹ שָׁם לְשִׁכְנוֹ תִדְרְשׁוּ וּבָאתָ שָׁמָּה", ונזכה לביאת המשיח בב"א שנת "אל המקום אשר" לפ"ק.

יצא על ידי וועד העולמי למען הצלת ישראל מעצת מרגלים, ולתקן חטא המרגלים

כמו שכתוב רש"י במדבר (פרק יג פסוק טז) ויקרא משה להושע וגו' - התפלל עליו - יה יושיעך מעצת מרגלים.
באר שבע, ארץ ישראל

ספר גור אריה על שמות פרק לג פסוק יא

[ד] ודבר ה' אל משה פנים אל פנים ומתמלל עם משה וכו'. נראה שפירש זה פעם שני, כי בתרגום אונקלוס כתב 'ומליל ה' עם משה', ולפיכך פירש רש"י שראוי להיות 'ומתמלל עם משה' כמו שתרגם למעלה (ר' פסוק ט) "ודבר ה'" 'ומתמלל'. ולכך לא אמר (רש"י כאן) 'כתרגומו ומתמלל', מפני שתרגום אונקלוס שלפנינו 'ומלל', ודעת רש"י כי הנוסחא הנכונה 'ומתמלל'. ואני אומר שהדין הוא עם אונקלוס, מפני כי למעלה כתב (ר' פסוק ט) "וירד עמוד הענן ועמד פתח האוהל ודבר אל משה", ודעת התרגום כי "ודבר אל משה" על הכבוד הנראה בעמוד הענן, ולפיכך תרגם "ודבר" 'ומתמלל'. אבל כשכתב (כאן) "ודבר ה'", תרגם אותו 'ומלל'. וכן "את הקול מדבר אליו" (במדבר ז, פט) תרגם אותו (שם) 'ומתמלל', מפני שכתוב "את הקול מדבר". וזה החילוק שיש לאונקלוס; במקום שכתב "את הקול מדבר אליו", או שכתב "וירד עמוד הענן וגומר",

תרגם אותו 'ומתמלל'. וכשהוא מצורף אל השם תרגם אותו 'ומלל'. והוא דבר ידוע מאוד זה החילוק, כי אין לומר על הקול 'ומלל', וכן כאן (פסוק ט) שלא דבר רק הכבוד, לא תרגם 'ומלל' רק, ומתמלל:

[ה] והדבר הזה נהג משה מיום הכפורים כו'. פירוש, שנהג לכנוס למחנה ללמוד להם התורה. דקודם יום הכפורים לא היה פנאי ללמוד להם תורה, אף על גב דאהלו היה מחוץ למחנה מי"ז בתמוז, שכן פירש למעלה (רש"י פסוק ז) "ומשה יקח את האהל" 'מאותו עון', ואם כן מי"ז בתמוז נטע אהלו מחוץ למחנה, אלא מה שהיה שב אל המחנה ללמוד להם - היה אחר יום הכפורים בלבד, דאז היה לו פנאי ללמוד להם תורה. אך קשיא, דלמה היה אהלו חוץ למחנה אחר יום הכיפורים, והא עיקר נטיית אהלו חוץ למחנה בשביל שהמנודה לרב מנודה לתלמיד (רש"י שם), ואילו אחר יום הכיפורים נתרצה להם כבר, ואפשר לומר אף על גב שנתרצה להם הקב"ה, עדיין [היו] כמנודין, שהרי כפרת ישראל היה על החטא פר לחטאת, ועגל בן בקר ופרה אדומה, כל אלה הם קרבנות על החטא, וכל זמן שלא כפר להם יש כאן נידוי לשמים, אף על גב דנתרצה להם ביום הכפורים, לא היה ריצוי אלא שהקב"ה ברצון להם, ומכל מקום עדיין היו כמנודין לו, עד שהוקם המשכן, והיה כפרה להם בקרבנות, כך הוא דעת רש"י. ואין דעת רז"ל (תנחומא תשא, כז) כך, כמו שהביא רש"י עצמו בפירושו בסמוך (סוף הפסוק) "ודבר ה' אל משה" 'שישוב אל המחנה אמר לו אני בכעס ואתה בכעס מי יקרבים', ואם כן לא היה אהלו של משה מחוץ למחנה אחר יום הכיפורים, דאחר יום הכפורים לא שייך לומר 'אני בכעס', דהא כבר נתרצה להם. ולפי דעת רז"ל "ומשה יקח את האהל" (פסוק ז) רק עד שאמר לו הקב"ה שיחזור למחנה, ומיד אומר לו הקב"ה שישוב אל המחנה:

[ו] בי"ט עלה וכו'. ובפרשת עקב (רש"י דברים ט, יח) פירש שעלה בי"ח, וכן בפרשת יתרו (לעיל יח, יג). והרא"ם פירש כי לסוגיא דגמרא בפרק בתרא דתענית (כט). דאמרו תמוז דהוא שתא היה מעובר, עלה בי"ט, כמו שנתבאר בדברי הרא"ם. ושגגה היא, דמאי ענין זה לכאן, דהתם

אמרו 'תמוז דההיא שתא' דשלוח מרגלים, והוא בשנה השניה, ומעשה העגל היה בשנה הראשונה:

ויראה לומר דעלה בי"ח בתמוז, וכיון דלא היה לילו עמו אמר כאן דעלה בי"ט, דלא היה לילו עמו. ומה שאמר 'ובי"ח דן החוטאים', היינו קודם שעלה. והשתא חשבון מכיון; י"א ימים ולילות מן תמוז, חוץ מיום י"ח שאין לילו עמו, וכ"ח של אב, וליל כ"ט, הינו מ' יום ומ' לילות. ובראש חודש אלול עלה להר (רש"י כאן), דהינו ל' של אב, דהוא יום ראשון של ראש חודש אלול. אף על גב דעלה בכ"ט לחודש אב (רש"י דברים ט, יח), נקרא זה 'בראש חודש אלול' כמו שאמר כאן שעלה בי"ט, כי כ"ט יום לא היה לילו עמו. והשתא יהיה ל' יום של אב עם יום ראש חודש ראשון של אלול, ויום כ"ט אב, וט' יום של תשרי, ולילה של י' תשרי, נשלמו ביום הכפורים מ' יום ומ' לילות. וכהאי גוונא צריך לתרץ מה שפירש בפרשת נח (רש"י בראשית ז, יב)

שפסקו מ' יום של מבול בכ"ח בכסליו, והוא עצמו פירש באותו פרשה שפסקו בכ"ז בכסליו, ועיין שם:

אך הלשון שאמר 'ובראש חודש נאמר "ועלית"' אין לפרש כך, דמשמע שתחלת העליה היה בראש חודש אלול, ואפשר לומר כי היה בין מ' יום אמצעים ובין מ' יום אחרונים הפסק יום, ולפיכך בראש חודש אלול עלה להר, וירד בעשרה בתשרי, והיה אלול מלא. ואפשר לומר דרש"י פירש אליבא דפרקי רבי אליעזר (פמ"ו) דסבירא ליה בראש חודש אלול נאמר למשה (ר' להלן לד, ב) "ועלית להר", ולפי זה צריך לומר שעלה בי"ט בתמוז, נשאר עשרה ימים ועשרה לילות ויום אחדבלא לילו, נמצא שכלים מ' יום ומ' לילות בל' אב, שהוא ראש חודש אלול, ועלה באותו יום, וכלים מ' יום בעשרה בתשרי, והיה אלול מלא. אבל בפרשת יתרו (לעיל יח, יג) ובפרשת עקב (דברים ט, יח) לא חש שתהיה העליה בראש חודש אלול כמו דסבירא ליה לפרקי רבי אליעזר, כי לפי זה צריך לומר שהיה אלול מלא שלא כסדר החדשים, ולפיכך כתב שעלה בי"ח, והיה הירידה ביום הכפורים עצמו. ואפשר כי רש"י מסופק אם יש לומר שהיה

העליה בר"ח אלול ואלול מלא שלא כסדר החדשים, או היו החדשים
כסדר והעליה בכ"ט אב, לכך כתב שניהם:
(המשך בבולעטין הבא אי"ה)